

**AFGØRELSE FRA
ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO****Journalnummer:** 2011-0178**Klageren:** XX
8210 Aarhus V**Indklagede:** Midttrafik**Klagen vedrører:** Kontrolafgift på 750 kr. Spørgsmål om hjemmel til kontrol foretaget på fortovet samt anmodning om CPR-nummer.**Ankenævnets
sammensætning:** Nævnensformand, landsdommer Tine Vuust
Bjarne Lindberg Bak
Ingrid Dissing
Claus Jørgensen
Torben Steenberg**SAGSFREMSTILLING:****Klageren reklameret til indklagede:** Den 19. august 2011**Klagegebyr modtaget i ankenævnet:** Den 7. september 2011**Sagens omstændigheder:** Klageren rejste den 5. juli 2011 med buslinje 15 i Aarhus. I bybusserne i Aarhus er der indstigning midt i eller bag i bussen, og passageren skal selv billettere. Der er udstigning via fordøren.

Klageren har gjort gældende, at han kørte med bussen, men at han steg ud ad fordøren og befandt sig på offentlig vej, da han af Midttrafiks kontrollører blev bedt om at vise rejsehjemmel.

Midttrafik har gjort gældende, at 2 kontrollører befandt sig ved henholdsvis for- og bagdør og så, at klageren steg ud af midterdøren, hvorefter han blev bedt om at vise rejsehjemmel.

Klageren havde ikke indløst billet til den netop foretagne rejse, hvorfor blev han pålagt en kontrolafgift på 750 kr. kl. 19:30. I en note på kontrolafgiften anførte kontrolløren følgende:

”Mente ikke jeg kunne stoppe ham på gaden, når han lige var stået ud af bussen. Ville klage.”

Ifølge klageren blev han ved kontrollen desuden afkrævet at udlevere sit CPR-nummer.

Klageren anmodede efterfølgende Midttrafik om at få annulleret kontrolafgiften med henvisning til, at billetkontrollørerne ikke har lovhjemmel til at udstede kontrolafgifter på offentlig vej eller til at

afkræve en passagers CPR-nummer, da identiteten kan fastlåses ved hjælp af fødselsdato, eller som i klagerens situation ved hjælp af kørekort.

Midttrafik afviste klagerens anmodning og skrev følgende:

"Billetkontrolløren har oplyst, at kontrollen foregik uden for bussen. Billetkontrolløren stod ved fordøren og han så, at du var på vej ud af bussens midterste dør, hvorfor han rettede henvendelse til dig. Når billetkontrolløren ser, at du stiger af bussen, forudsætter han, at du har modtaget en transportydelse, og han har ret til at kontrollere din rejsehjemmel også selvom, du er stået af bussen.

I henhold til Lov om Trafikselskaber § 29, stk.2 fremgår følgende:

Et trafikselskab kan forlange, at en passager, der ikke er i besiddelse af gyldig rejsehjemmel (billet eller kort), skal forevise legitimation med henblik på at fastslå passagerens identitet.

Billetkontrolløren har oplyst, at du ikke ville vise legitimation, hvorfor du blev oplyst om, at så ville politiet blive kontaktet med henblik på at få fastslået din identitet. Dette kunne - som du selv skriver - være undgået, hvis du havde vist legitimation.

Billetkontrolløren har oplyst, at han spurgte til dine fødselsdata og ikke dit cpr-nr.

Kontrolafgiften blev undersøgt umiddelbart efter, at din henvendelse var modtaget hos Midttrafik og grundet ferieafvikling, får du først svaret nu. Dette beklager og undskylder Midttrafik selvfølgelig.

Kontrolafgiften fastholdes fortsat, idet du ved billetkontrollen ikke kunne fremvise gyldig rejsehjemmel"

På bagsiden af klagerens kontrolafgift stod følgende:

Billetkontrol
Betales kontrolafgiften ikke kontant ved billetkontrollen, har passageren pligt til at opgive cpr. nr., navn og adresse til billetkontrolløren, samt forevise legitimation med henblik på at fastslå vedkommendes identitet, jfr. Lov om Trafikselskaber § 29 stk. 2. Passagerer der ikke kan fremvise gyldig billet eller kort, vil blive kontrolleret i Folkeregisteret. Det er strafbart at opgive falsk navn, adresse eller cpr. nr. Hvis du opgiver falske oplysninger vil politiet blive tilkaldt, og du kan blive politianmeldt. Politiet vil desuden blive tilkaldt, hvis du opgiver et cpr. nr., der tidligere har været misbrugt.

Kontrolafgiften, som Midttrafik har sendt ind i forbindelse med sagen, ser således ud:

MIDTTRAFIK ØVRIGE

☐ GLEMT KORT	 K132700 KONTROLAFGIFT					
☐ INGEN BILLET						
☐ VEND						
☐ KONTROLLØR						
CPR. _____ PAS _____ KØREK. _____ SYGES. _____ ANDEN LEGITIMATION _____						
LINE _____	ZONE _____	KL. _____	STOPPESTED _____	DAG _____	MD. _____	ÅR _____
NAVN _____						
ADR. _____						
POSTNR. _____						
Jeg forpligter mig til indenfor 14 dage at betale nedenstående beløb						
PASSAGERENS UNDERSKRIFT _____					KONTROLAFGIFT 750,- KR.	

På bagsiden er optrykt følgende:

Billetkontrol
Betales kontrolafgiften ikke kontant ved billetkontrollen, har passageren pligt til at opgive fødselsdata, navn og adresse til billetkontrolløren, samt forevise legitimation med henblik på at fastslå vedkommendes identitet, jfr. Lov om Trafikselskaber § 29 stk. 2.
Passagerer der ikke kan fremvise gyldig billet eller kort, vil blive kontrolleret i Folkeregisteret. Det er strafbart at opgive falsk navn, adresse eller data. Hvis du opgiver falske oplysninger vil politiet blive tilkaldt, og du kan blive politianmeldt. Politiet vil desuden blive tilkaldt, hvis du opgiver data, der tidligere har været misbragt.

Det fremgår således, at Midttrafik har ændret formuleringen vedrørende pligten til at oplyse CPR-nummer.

PARTERNES KRAV OG BEGRUNDELSER:

Klageren: Ønsker kontrolafgiften annulleret og har til støtte herfor gjort gældende,

at han blev antastet af kontrollør på offentlig gade, og man skal ikke have gyldig rejselegitimation på offentlig gade,

at kontrolløren tvang ham til at oplyse CPR-nummer, selvom denne ikke har lovhjemmel hertil. På papiret for kontrolafgiften henviser Midttrafik til Lov om Trafikselskaber § 29, stk. 2. og påstår fejlagtigt, at denne giver ret til opkrævning af CPR-nummer,

at han vil have tilbagebetalt kontrolafgiften, da den er opkrævet på et ikke-lovmæssigt grundlag, og at CPR-nummer uden grund og lovhjemmel blev opkrævet i den forbindelse. Hvis det ikke er

muligt, ønsker han i det mindste, at Midttrafik anerkender, at de ikke har ret til at opkræve CPR-numre og dernæst ændrer formuleringerne på papirerne for deres kontrolafgifter,

at han vist tidligere har udtalt, at han ikke har kunnet erindre, hvilken dør han steg ud af. Efter at have tænkt sagen igennem på ny er han kommet til den konklusion, at han rent faktisk steg ud af den forreste dør i bussen. Det kan han huske, fordi han bar en stor, lilla taske, som var svær at bakse ud forrest i bussen,

at det er påstand mod påstand, hvilken en dør han gik ud af, men at det vil fremgå af videoovervågning fra bussen, at han gik ud forrest i bussen. Derfor vil han opfordre Midttrafik eller ankenævnet til at gennemgå videomaterialet for den pågældende bus, på det pågældende tidspunkt, hvis det da er et væsentligt punkt,

at han aldrig har påstået, at han ikke var med bussen, men at det er sagen uvedkommende, for selvfølgelig var han med bussen,

at hvis Midttrafik ønsker at efterkontrollere sine passagerer på offentlig vej i tidsrummet efter endt rejse, kan man lidt krakilsk foreslå, at der skiltes med, hvor lang tid efter selskabet forventer, at kunderne bærer rundt på billetten,

at billetkontrolløren forlangte at få oplyst CPR-nummer i forbindelse med kontrolafgiften. Han henviste til Lov om Trafikselskaber § 29, stk. 2. Det gjorde kvitteringen for *"(...) har passageren pligt til at opgive cpr. nr., navn og adresse til billetkontrolløren (...)"*. Men det er ikke sandt. Paragraffen lyder: *"Stk. 2. Et trafikselskab kan forlange, at en passager, der ikke er i besiddelse af gyldig rejsehjemmel (billet eller kort), skal forevise legitimation med henblik på at fastslå passagerens identitet", samt*

at billetkontrolløren ingen lovhjemmel har til at opkræve CPR-nummer. Den ret har end ikke politiet. Det må være i Midttrafiks interesse at få korrigeret sine eksterne dokumenter samt få informeret sine kontrollører, så denne misforståelse ikke gentager sig.

Indklagede: Fastholder kravet om betaling af kontrolafgiften og har til støtte herfor gjort gældende,

at klageren steg ud af bussens midterdør. De to billetkontrollører var ud for hhv. bussens for- og bagdør. Chaufføren havde også åbnet midterdøren, hvorfor klageren kunne gå ud af bussen uden at møde en billetkontrollør i dørtrinnet,

at billetkontrolløren stod ved fordøren og var i gang med at kontrollere passagerer, da han så klageren stige ud af bussens midterdør. Billetkontrolløren rettede henvendelse til klageren og bad ham vise rejsehjemmel, men det kunne klageren ikke,

at betales kontrolafgiften ikke kontant ved billetkontrolløren, har passageren pligt til at opgive fødselsdata, navn og adresse til billetkontrolløren, samt forevise legitimation med henblik på at fastslå vedkommendes identitet, jfr. Lov om Trafikselskaber § 29 stk. 2, hvilken tekst er trykt på bagsiden af kontrolafgiftsformularen, samt

at billetkontrolløren har oplyst, at han spurgte om fødselsdata ikke om CPR-nummer.

BILAG TIL SAGEN:

Kopi af kontrolafgiften.
Kopi af parternes korrespondance.

SEKRETARIATETS BEMÆRKNINGER:

Daværende trafikminister har den 31. oktober 2005 redegjort for bemyndigelsen til billetkontrol af gyldig rejsehjemmel af personer, der opholder sig på tog-perroner, og har blandt andet anført følgende:

”Når man forlader toget, har man modtaget en transportydelse, og det er således ikke længere så klart for passagererne, at man fortsat vil kunne blive mødt med et krav om at fremvise gyldig rejsehjemmel. Det er derfor min opfattelse, at det bør fremgå meget klart for passagerne, at man også skal have gyldig rejsehjemmel, når man stiger af toget, og at hvis dette ikke klart er offentliggjort, vil man ikke kunne blive afkrævet kontrolafgift. Jernbanevirksomhedernes adgang til at kontrollere passagerer, der forlader toget, giver dem muligheden for en mere effektiv kontrol. Omvendt bør man kun betegnes som passager i umiddelbar forlængelse af udstigning af toget, dvs. der skal ikke være tvivl om, at man har modtaget en transportydelse. Jeg finder det afgørende, at såfremt en passager bryder en regel, skal vedkommende også være klar over dette. Det skal fremgå på perronen eller i toget, samt i selskabernes forretningsbetingelser, at hvis man ikke er i besiddelse af gyldig rejsehjemmel ved rejsens begyndelse, under rejsen og ved rejsens afslutning, kan der udstedes kontrolafgift.”

ANKENÆVNETS BEMÆRKNINGER:

Retsgrundlaget:

Det følger af lov om trafikkselskaber § 29, at trafikkselskabet kan fastsætte kontrolafgift og ekspeditionsgebyr for passagerer, der ikke foreviser gyldig rejsehjemmel (billet eller kort), og at trafikkselskabet kan forlange, at en passager, der ikke er i besiddelse af gyldig rejsehjemmel (billet eller kort), skal forevise legitimation med henblik på at fastslå passagerens identitet.

Af Midttrafiks rejseregler fremgår følgende:

”Billetkontrol.

Kontrolløren er forsynet med et særligt legitimationskort.

Kunder, der ikke på forlangende af kontrollører viser gyldig billet eller kort, afkræves en kontrolafgift på 750 kr. Betales kontrolafgiften ikke kontant ved afkrævningen, har kunden pligt til straks at opgive navn og adresse og vise legitimation.

Århus Bybusser følger som hovedregel Midttrafiks rejsebestemmelser. Der er dog disse undtagelser.

Billettering

Du er selv ansvarlig for at være korrekt billetteret straks efter påstigning. Det betyder, at hvis du ikke er i besiddelse af: Gyldig billet og/eller gyldigt stemplet klippekort og/eller gyldigt periodekort, så skal du, når du stiger på bussen - og før du sætter dig - uden unødigt ophold købe billet i den opstillede billetautomat eller stemple dit klippekort i de opstillede klippekortautomater. Hvis du konstaterer, at køb af billet via billetautomat ikke er muligt, eller maskinafstemplingen ikke er korrekt, skal det straks meddeles til chaufføren.

Kunder, der ikke på forlangende af kontrollører viser gyldig billet eller kort, afkræves en kontrolafgift på 750 kr.”

Den konkrete sag:

Vedr. kontrolafgiften:

Ankenævnet lægger til grund, som oplyst af såvel kontrolløren som af klageren, at klageren lige havde rejst med buslinje 15, da kontrolløren anmodede ham om at vise sin rejsehjemmel.

Ud fra de foreliggende oplysninger kan det således lægges til grund, at kontrolløren anmodede klageren om at vise billet i umiddelbar forlængelse af, at han steg ud af bussen og afsluttede sin rejse. Ankenævnet finder herefter, at klageren – uanset at han opholdt sig på fortovet, da han blev kontrolleret – var at betegne som passager. Det er i afgørelsen heraf underordnet, om klageren steg ud af bussen via fordøren eller den midterste dør.

Ankenævnet finder derfor, at Midttrafiks kontrollør var berettiget til at anmode om at få forevist klagerens rejsehjemmel, og at klageren på kontroltidspunktet havde pligt til at være i besiddelse af gyldig rejsehjemmel og til på forlangende at forevise denne for kontrolløren.

Klageren kunne ikke forevise gyldig rejsehjemmel, hvorfor kontrolafgiften er pålagt med rette.

På den baggrund finder ankenævnet, at der ikke har foreligget sådanne særlige omstændigheder, som kan fritage klageren for at betale den pålagte kontrolafgift. Ankenævnet bemærker, at der ikke herved er taget stilling til, hvornår pligten til at kunne forevise gyldig billet ophører.

Vedr. CPR-nummer:

Parterne har afgivet divergerende oplysninger om, hvorvidt klageren i kontrolsituationen blev anmodet om at opgive sit CPR-nummer eller sine fødselsdata.

I henhold til lov om trafikkselskaber § 29, stk. 2, kan trafikkselskaberne af passagerer, der ikke er i besiddelse af gyldig rejsehjemmel (billetter og kort) på forlangende kræve at få forevist legitimation med henblik på at fastslå passagerens identitet. Ifølge Midttrafiks rejseregler har kunden pligt til at opgive navn, adresse samt vise legitimation.

Der er efter de for ankenævnet foreliggende oplysninger ikke hjemmel til at forlange, at passagerer herudover skal oplyse deres CPR-nummer. Da det er CPR-nummeret, der er angivet på Midttrafiks kontrolafgiftsblanket, og som er udfyldt, går ankenævnet ud fra, at det er blevet forlangt af klageren, at han oplyste dette. Der ses ikke at være forevist legitimation i forbindelse med kontrollen, da felterne ikke er krydset af.

Ankenævnet kan se på den af Midttrafik indsendte tekst til kontrolafgiften, at teksten nu er ændret således, at passagerne ikke længere er forpligtet til at opgive CPR-nummer, men alene fødselsdata. Ankenævnet går derfor ud fra, at Midttrafiks kontrollører ikke (længere) kræver, at passageren opgiver de sidste 4 cifre. Ankenævnet finder herefter ikke grundlag for at foretage sig yderligere, når Midttrafik har ændret procedure.

Ankenævnet træffer herefter følgende

AFGØRELSE:

Midttrafik er berettiget til at opretholde kravet om klagerens betaling af kontrolafgiften på 750 kr. Beløbet skal betales inden 30 dage jf. ankenævnets vedtægters § 15.

Da klageren ikke har fået medhold i klagen, tilbagebetales klagegebyret ikke, jf. § 26, stk. 4, modsætningsvist.

Hver af parterne kan anlægge sag ved domstolene om de forhold, som klagen har vedrørt.

Klageren henvises til at søge yderligere oplysning om eventuel bistand i forbindelse med sagsanlæg på www.domstol.dk, www.advokatsamfundet.dk og /eller eget forsikringselskab om eventuel forsikringsretshjælp.

På ankenævnets vegne, den 5. december 2011.

Tine Vuust
Nævnensformand